

1 חוק המכר, התשכ"ח-1968

פרק א': הוראות כלליות

1. מהות המכר

מכר הוא הקניית נכס תמורת מחיר.

2. הספקת נכס

חובה להספקת נכס שיש להפיקו או לייצרו, רואים אותו כחובה-מכר, זולת אם המזמין קיבל עליו לתת את עיקר החמרים הדרושים להפקת הנכס או לייצורו.

3. חליפין

הוראות חוק זה יחולו, בשינויים המחוייבים, גם על חליפין.

4. תחולה

(א) הוראות חוק זה יחולו על מכר של מטלטלין, ובשינויים המחוייבים - גם על מכר של מקרקעין וזכויות.
(ב) הוראות חוק זה יחולו כשאין בדין אחר הוראות מיוחדות לענין הנדון, ובאין כוונה אחרת משתמעת מן ההסכם בין הצדדים.

5. הסכם ונוהג

(א) פרטים של חובה-מכר שלא נקבעו בהסכם בין הצדדים יהיו לפי הנוהג שהצדדים להסכם ראו אותו כמקובל עליהם בעסקאות קודמות שבניהם, ובאין נוהג כזה - לפי הנוהג שצדדים סבירים רואים אותו כחל בעסקאות מאותו סוג.
(ב) נזקקו הצדדים לביטויים או לתניות שנוהגים להשתמש בהם בהליכות-סחר, יפורשו הביטויים והתניות בהתאם למשמעות הנודעת להם בסחר הנדון.

6. תום-לב

סימן א': חיובי המוכר

חיוב הנובע מחובה-מכר יש לקיימו בדרך מקובלת ובתום-לב; והוא הדין לגבי השימוש בזכות הנבעת מן החובה.

פרק ב': חיובי הצדדים

סימן א': חיובי המוכר

7. חובת מסירה והעברה

המוכר חייב למסור לקונה את הממכר ולהעביר לו את הבעלות בו.

8. מסירה כיצד

(א) מסירת הממכר תהא בהעמדת הממכר לרשות הקונה.
(ב) היה הממכר חלק מתוך צובר של נכסים, תהא המסירה בעשיית כל הדרוש כדי לאפשר את ייחוד הממכר וקבלתו על ידי הקונה.

(ג) הוסכם על הובלת הממכר על ידי מוביל, תהא המסירה בהעמדת הממכר לרשות המוביל, ובלבד שהמוביל אחראי כלפי הקונה על פי חוזה ההובלה.

9. מועד המסירה

- (א) מקום שהממכר לא נמסר על אתר, תהא המסירה זמן סביר לאחר גמירת החוזה.
(ב) הוסכם על מסירה תוך תקופה פלונית, רשאי המוכר לקבוע את מועד המסירה בתוך אותה תקופה.
(ג) במקרים האמורים בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), על המוכר להודיע לקונה זמן סביר מראש על מועד המסירה.

10. מקום המסירה

- (א) המסירה תהא במקום-עסקו של המוכר, ובאין למוכר מקום-עסק - במקום-מגוריו הקבוע.
(ב) ידעו הצדדים בעת גמירת החוזה שבמועד המסירה יימצא הממכר במקום פלוני, תהא המסירה באותו מקום.
(ג) הוסכם על הובלת הממכר על ידי מוביל, תהא המסירה במקום שהוסכם עליו עם המוביל האחראי כאמור בסעיף 8(ג).

11. אי-התאמה

המוכר לא קיים את חיוביו, אם מסר -

- (1) רק חלק מהממכר או כמות גדולה או קטנה מן המוסכם;
(2) נכס שונה או נכס מסוג או תיאור שונה מן המוסכם;
(3) נכס שאין בו האיכות או התכונות הדרושות לשימוש הרגיל או המסחרי או למטרה מיוחדת המשתמעת מן ההסכם;
(4) נכס שמבחינת סוגו, תיאורו, איכותו או תכונותיו אינו מתאים לדגם או לדוגמה שהוצגו לקונה, זולת אם הוצגו ללא קבלת אחריות להתאמה;
(5) נכס שאינו מתאים מבחינה אחרת למה שהוסכם בין הצדדים.

12. ידיעה על אי-התאמה

אין הקונה זכאי להסתמך על אי-התאמת הממכר כאמור בסעיף 11 (להלן - אי-התאמה) אם ידע עליה בעת גמירת החוזה.

13. בדיקת הממכר

- (א) על הקונה לבדוק את הממכר מיד לאחר קבלתו.
(ב) הוסכם על הובלת הממכר, על הקונה לבדוק אותו מיד לאחר שהגיע למקום הייעוד, ואם הועבר הממכר למקום אחר בלי שהקונה בדק אותו והמוכר ידע או היה עליו לדעת על אפשרות של העברה כזאת - מיד לאחר שהגיע הממכר למקום האחר.
(ג) על המוכר לתת לקונה, לפי דרישתו, הזדמנות נאותה לבדוק את הממכר לפני המועדים האמורים בסעיפים-קטנים (א) ו-(ב).

14. הודעה על אי-התאמה

- (א) על הקונה להודיע למוכר על אי-התאמה מיד לאחר מועד הבדיקה לפי סעיף 13(א) או (ב) או מיד לאחר שגילה אותה, הכל לפי המוקדם יותר.
(ב) לא הודיע הקונה על אי-ההתאמה כאמור בסעיף-קטן (א), אין הוא זכאי להסתמך עליה.

15. אי-התאמה נסתרת

לא היתה אי-ההתאמה ניתנת לגילוי בבדיקה סבירה, זכאי הקונה להסתמך עליה על אף האמור בסעיף 14, ובלבד שנתן למוכר הודעה עליה מיד לאחר שגילה אותה; אולם במכירת נכס-נד אין הקונה זכאי לחזור בו מן החוזה אם נתן הודעה כאמור

לאחר שעברו שנתיים ממסירת הממכר, ואין הוא זכאי ליתר התרופות בשל הפרת חוזה אם נתן את ההודעה לאחר שעברו ארבע שנים ממסירת הממכר.

16. העלמת אי-התאמה

היתה אי-ההתאמה נובעת מעובדות שהמוכר ידע או היה עליו לדעת עליהן בעת גמירת החוזה ולא גילה אותן לקונה, זכאי הקונה להסתמך עליה על אף האמור בסעיפים 14 ו-15 או בכל הסכם, ובלבד שנתן למוכר הודעה עליה מיד לאחר שגילה אותה.

17. הוראות נוספות בדבר ההודעה

(א) קונה המודיע על אי-התאמה יפרט אותה פירוט סביר ויתן למוכר הזדמנות נאותה לבדוק את הממכר.
(ב) ניתנה הודעת אי-התאמה בדרך המקובלת בנסיבות הענין, זכאי הקונה להסתמך עליה אף אם אחרה להגיע לתעודתה או לא הגיעה אליה כלל.

18. פגם בזכות

סימן ב': חיובי הקונה

(א) המוכר חייב למסור את הממכר כשהוא נקי מכל שעבוד, עיקול וזכות אחרת של צד שלישי.
(ב) על המוכר להודיע לקונה מיד על כל תביעת זכות לגבי הממכר שידע או שהיה עליו לדעת עליה לפני מסירת הממכר.

סימן ב': חיובי הקונה

19. חובת תשלום וקבלה

הקונה חייב לשלם למוכר את המחיר ולקבל את הממכר.

20. חישוב המחיר

(א) לא הוסכם על המחיר או על דרך קביעתו, ישולם המחיר הראוי.
(ב) נקבע המחיר לפי משקל, יחושב לפי המשקל הנקי.

21. המועד לתשלום המחיר ומקומו

המחיר ישולם במועד מסירת הממכר ובמקום-עסקו של המוכר, ובאין למוכר מקום-עסק - במקום-מגוריו הקבוע.

22. העברת הסיכון

סימן ג': הוראות משותפות למוכר ולקונה

(א) אבד או נתקלקל הממכר לפני שהקונה קיבל אותו, משוחרר הקונה מחיוביו, זולת אם אבד או נתקלקל, מסיבה שאין המוכר אחראי לה, אחרי שהמוכר עשה את המוטל עליו למסירתו והקונה הפר את חובתו לקבלו.
(ב) הוסכם על הובלת הממכר והמוכר מסרו למוביל האחראי כאמור בסעיף 8(ג), אין הקונה משוחרר מחיוביו אם אבד או נתקלקל הממכר אחרי שנמסר למוביל מסיבה שאין המוכר אחראי לה.

סימן ג': הוראות משותפות למוכר ולקונה

23. חיובים מקבילים

חובת המוכר למסור את הממכר וחובת הקונה לשלם את מחירו הם חיובים מקבילים שיש לקיימם בד בבד.

24. הוצאות מסירה וקבלה

הוצאות מסירת הממכר יחולו על המוכר; הוצאות קבלת הממכר יחולו על הקונה.

25. החזרת הוצאות

הוציא צד אחד הוצאות החלות על הצד השני, זכאי הוא להחזרתן בצירוף ריבית עליהן בשיעור המלא לפי חוק פסיקת ריבית, התשכ"א-1961, מיום הוצאתן ועד יום החזרתן.

26. מסמכים המתייחסים לממכר

הוראות חוק זה בענין מסירת הממכר וקבלתו כוחן יפה גם לגבי מסירה וקבלה של המסמכים המתייחסים לממכר.

פרק ג': תרופות

27. הוראה כללית

הוראות פרק זה באות להוסיף על כל דין אחר בענין התרופות בשל הפרת חוזה.

28. ניכוי מהמחיר

הפר המוכר חיוב כאמור בסעיף 11 ולא תיקן את הדבר תוך זמן סביר אחרי שהקונה נתן לו הודעה על כך, ואין הקונה רוצה לתבוע את ביצוע החוזה או לחזור בו ממנו, זכאי הוא לנכות מן המחיר את הסכום שבו פחת שווי הממכר עקב אי-ההתאמה לעומת שוויי לפי החוזה.

29. דין כמות עודפת

מסר המוכר לקונה נכסים בכמות יתירה על המוסכם והכמות היתירה ניתנת להפרדה ללא הוצאות או טרחה בלתי-סבירות, אין הקונה זכאי לחזור בו בשל כך מן החוזה, אלא זכאי הוא, תוך זמן סביר, להודיע למוכר שהוא דוחה את הכמות היתירה; לא עשה כן, ישלם את מחירה לפי השיעור המוסכם.

30. מכירה על-פי מפרט

(א) ניתנה לקונה הזכות לקבוע מידה, מנין, משקל או נתונים אחרים הנוגעים לממכר או לתנאי המכר, והקונה לא קבעם תוך הזמן המוסכם בחוזה, ובאין זמן מוסכם - תוך זמן סביר אחרי שקיבל דרישה לכך מאת המוכר, זכאי המוכר, תוך זמן סביר, לחזור בו מן החוזה כאילו הופר או לקבוע נתונים אלה בעצמו בהתחשב בצרכיו של הקונה במידה שהם ידועים לו.
(ב) קבע המוכר נתונים כאמור והודיע על כך לקונה, תהא קביעתו מחייבת, זולת אם קבע הקונה את הנתונים מיד לאחר שקיבל את ההודעה.

31. זכות עכבון

(א) למוכר תהא זכות-עכבון על הממכר כדי תשלום הסכומים המגיעים לו מן הקונה עקב עיסקת המכר; וכן תהא זכות-עכבון לקונה כדי תשלום הסכומים המגיעים לו מן המוכר, אם קיבל את הממכר ועליו להחזירו למוכר.
(ב) מי שיש לו זכות-עכבון לפי סעיף קטן (א) זכאי לדחות את הובלת הממכר או לשמור לעצמו את הזכות לשלוט בו תוך כדי הובלתו ולמנוע את קבלתו על ידי הצד השני.

32. קיזוז

חובות שהצדדים חבים זה לזה עקב עיסקת-מכר אחת ניתנים לקיזוז.

פרק ד': שונות

33. העברת הבעלות

הבעלות בממכר עוברת לקונה במסירתו, אם לא הסכימו הצדדים על מועד אחר או על דרך אחרת להעברת הבעלות.

34. תקנת השוק

נמכר נכס-נד על ידי מי שעוסק במכירת נכסים מסוגו של הממכר והמכירה היתה במהלך הרגיל של עסקיו, עוברת הבעלות לקונה נקיה מכל שעבוד, עיקול וזכות אחרת בממכר אף אם המוכר לא היה בעל הממכר או לא היה זכאי להעבירו כאמור, ובלבד שהקונה קנה וקיבל אותו לחזקתו בתום-לב.

34א. מכירה על ידי רשות

(תיקון התשל"א)

נמכר נכס על ידי בית-משפט, לשכת הוצאה לפועל או רשות אחרת על פי דין, עוברת הבעלות לקונה נקיה מכל שעבוד, עיקול וזכות אחרת בנכס, חוץ מזכות שלפי תנאי המכירה אינה מתבטלת ומזכות שאינה משמשת ערובה לחיוב כספי.

34ב. תחולת זכויות על הפדיון

(תיקון התשל"א)

שעבוד, עיקול וזכות אחרת בנכס המשמשים ערובה לחיוב כספי ולפי סעיפים 34 או 34א אין להיזקק להם נגד הקונה, יחולו על הפדיון מן המכירה.

35. תיקון פקודת הנזיקין [נוסח חדש]

בפקודת הנזיקין [נוסח חדש], בסעיף 53 במקום הקטע המתחיל "בתום-לב בשוק חפשי" ועד סוף הסעיף יבוא "בתום-לב בהתאם לסעיף 34 לחוק המכר, התשכ"ח-1968".

36. ביטול

הספר הראשון של המגלה - בטל.

37. תחילה והוראת מעבר

תחילתו של חוק זה ביום ט' בתשרי התשכ"ט (1 באוקטובר 1968); על מכר שנעשה לפני תחילתו של חוק זה יוסיף לחול הדין הקודם.

לוי אשכול

יעקב ש. שפירא

ראש הממשלה

שר המשפטים

שניאור זלמן שזר

נשיא המדינה

[1] ח"ס 529, התשכ"ח, עמ' 98.

תיקון: ח"ס 636, התשל"א (6.8.1971), עמ' 186.

//